

Μετα-δελτίο 1. Συμπόσιο, η Εκπαίδευση στις Φυλακές. Do ut des:

**22/11 ημέρα Δευτέρα, στην γνωστή - άγνωστη terra
των φίλων των φυλακών**

γράφει η Άλκηστις Κοντογιάννη

**Η πρώτη συνάντηση έγινε τη Δευτέρα 22 Νοεμβρίου 2021, στις 18.00'.
Διαδικτυακά.**

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ασχολείται εδώ και πολλά χρόνια με την εκπαίδευση στις φυλακές της Τίρυνθας και του Ναυπλίου. Αν κανείς περιδιαβεί διαδικτυακά τον κόσμο θα συναντήσει πολλές φυλακές που χρησιμοποιούν την τέχνη προκειμένου να απασχολήσουν και να αναμορφώσουν τους εγκλειστούς. Έτσι ξεκίνησε και το Τμήμα εδώ αφού οι δύο φυλακές θα μπορούσαν να γίνουν τόπος εφαρμογής θεατρικών σχεδιασμών με στόχο την επανένταξη των εγκλειστών και την μη υποτροπή . Με τα προγράμματα που εφαρμόστηκαν από το 2014 και μετά, ασκείται μια συνεχής καθημερινή εκπαίδευση σε έναν περιορισμένο αριθμό εγκλειστών των φυλακών Τίρυνθας και Ναυπλίου. Παράλληλα με τα θεατρικά εργαστήρια οργανώθηκαν και άλλα εργαστήρια με τη λειτουργία του συστήματος των εθελοντών, πολιτών και μεταπτυχιακών. Τα προγράμματα αυτά οργανώθηκαν με βάση το σχεδιασμό, σε συνδυασμό με τις ειδικότητες των εθελοντών. Το πρόγραμμα ονομάστηκε, **«Αναπτύσσοντας δεξιότητες ζωής των εγκλειστών καταστημάτων Κράτησης Τίρυνθας και Ναυπλίου»**

Στο πλαίσιο αυτής της οργανωμένης εκπαίδευσης φέτος προχωρήσαμε σε ένα άλλο επίπεδο και οργανώσαμε ένα,

«Συμπόσιο, η εκπαίδευση στις φυλακές, Inter dialogues. Do ut des»

Το Συνέδριο αποτελείται από **6+1 συναντήσεις** τριώρες+ που θα διεξαχθούν μέχρι τον Ιούνιο. Στόχος του Συνεδρίου είναι να εκφραστούν οι προσπάθειες που γίνονται στην Ελλάδα και σε άλλα

μέρη για την εκπαίδευση των εγκλείστων και να τεθούν τα προβλήματα και οι λύσεις τους. Εκτός από τη βελτίωση της πρακτικής διάστασης, σκοπός του διαβήματος αυτού είναι η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης προς τον έγκλειστο και το δικαίωμά του στην εκπαίδευση, που θα τον καταστήσει ικανό να βιώσει τον εγκλεισμό του με λιγότερο πόνο, να αναπτύξει καλύτερες σχέσεις με τους συγκρατούμενούς του και το ανθρώπινο περιβάλλον της φυλακής, μελλοντικά να επανενταχθεί στην κοινωνία, να αναβαθμίσει τις σχέσεις του με την οικογένειά του και την μικρο-κοινωνία του, να επαναπροσδιοριστεί επαγγελματικά με θετικό τρόπο και μακράν του αποκλεισμού, ώστε να μπορέσει να αποφύγει τη δυσάρεστη και συνήθη κατάληξη της υποτροπής.

Έλληνες και ξένοι επιστήμονες, διοικητικοί, ερευνητές, καλλιτέχνες και ειδικοί επί των θεμάτων των φυλακών με διακεκριμένο έργο παρουσίασαν και θα παρουσιάσουν θέματα εκπαίδευσης.

Η εναρκτήρια συνάντηση έγινε και τώρα θέλουμε να σας ενημερώσουμε εν συντομία για τους πρώτους εισηγητές που έκαναν ένα καίριο χαιρετισμό, Σε επόμενο άρθρο μας θα σας δώσουμε την περίληψη των εισηγητών της πρώτης συνάντησης.

Το Συμπόσιο άνοιξε η δημιουργός και εμπνεύστρια του, Άλκηστις Κοντογιάννη, που υποδέχτηκε ευδιάθετα Έλληνες και ξένους. Έδωσε τον λόγο ξεκινώντας από τους πανεπιστημιακούς.

Ο κος Αστέριος Τσιάρας, Καθηγητής, Αντιπρύτανης, μίλησε για το έργο του Τμήματος και του Μεταπτυχιακού και ειδικά για το πρόγραμμα που το Πανεπιστήμιο έχει αναλάβει στις φυλακές. Ο κος Τσιάρας αναφέρθηκε στην ευάλωτη ομάδα των εγκλείστων, στις σκληρές συνθήκες διαβίωσης εντός της φυλακής, πως αυτές επηρεάζουν τη ζωή των εγκλείστων και για την ανάγκη των εγκλείστων για εκπαιδευτικές δράσεις. Πρωτίστως το θέατρο και το δράμα, όπως συμβαίνει σε όλο τον κόσμο μετριάζει τις δυσκολίες. Η ΔΤΕ συνεισφέρει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, ανάπτυξη δημιουργικότητας, στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και την καλλιέργεια μεταγνώστικων δεξιοτήτων. Η ΔΤΕ προσφέρει τη δυνατότητα για επίλυση προβλημάτων, ανάπτυξη της προσωπικότητας, ενίσχυση της προσωπικής τους αυτονομίας και

καλλιέργεια των προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων που αποτελούν κίνητρα για ζωή.

Επιπλέον ανέφερε ότι από το 2014 έχει υπογραφεί μνημόνιο μεταξύ του Πανεπιστημίου και του Αγροτικού Καταστήματος Κράτησης, ενώ το 2015 υπεγράφη Μνημόνιο και με το Κατάστημα Κράτησης Ναυπλίου για το πρόγραμμα, «Αναπτύσσοντας δεξιότητες ζωής με τους έγκλειστους των Καταστημάτων Κράτησης Τίρυνθας και Ναυπλίου. Το πρόγραμμα διεκόπη δις λόγω κόβιντ και τώρα συνεχίζεται με μικρής διάρκειας προγράμματα με στόχο την αυτοδυνάμωση της εικόνας των εγκλείστων και την καλλιέργεια των δεξιοτήτων τους. Ο κος Αστέριος Τσιάρας αποχαιρέτισε με ένα ποίημα του Νέλσονα Μαντέλα που έγραψε όταν ήταν στη φυλακή.

Συνέχισε η κα **Αγγελική Σπυροπούλου**, Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, η οποία θεωρεί το πρόγραμμα που γίνεται τα τελευταία χρόνια στα Καταστήματα Κράτησης πρωτοπόρο για τη σχέση που αναπτύσσει με την κοινωνία, τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και ακόμα τους εθελοντές, που έχει προσελκύσει. Προχώρησε στη χρήση του θεάτρου ως ένα μέσον εκπαίδευσης των εγκλείστων και ανέφερε σε τι μπορεί να συντελέσει. Γενικά η τέχνη σώζει, θεραπεύει, αλλάζει τη ζωή, είναι τρόπος αναστοχασμού και ειδικά, η τέχνη παίρνει έναν κυρίαρχο ρόλο όταν συναντιέται με αποκλεισμένες ομάδες. Αναφέρθηκε στον Μπέκετ, και σημείωσε ότι αυτοί που κατάλαβαν τον Μπέκετ όταν πρωτοπαίχτηκε, ήταν οι φυλακισμένοι. Για παράδειγμα, «Το Περιμένοντας τον Γκοντώ» συνιστά μια κατάσταση που βιώνουν οι έγκλειστοι, και ο Ζαν Ζενέ που ήταν ο ίδιος έγκλειστος όταν του επέτρεψαν να έχει βιβλία στο κελί, ο ίδιος διάλεξε τον Ντοστογιέφσκι, ενώ διάβαζε μια σελίδα την ημέρα, «προκειμένου να μην τελειώσει ποτέ το βιβλίο αυτό». Πραγματικά είναι τόσο πλούσιο το κείμενο! Τα δύο αυτά παραδείγματα δείχνουν πόσο απαραίτητη είναι η τέχνη στη ζωή μας. Και βεβαίως το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών κάνει περήφανη την πρόεδρό του, κα Σπυροπούλου, που ελπίζει να συνεχίσει και εκείνη στον τομέα της να δημιουργεί Θαυμάζει την πρωτοπορία του προγράμματος και

επίσης υπογράμμισε την καλή συνεργασία με τη διοίκηση των φυλακών και με τις διευθύντριες. Τελείωσε με ευχαριστίες :

-Σας ευχαριστούμε εμείς, οι έγκλειστοι και όλη η κοινωνία.

Τον λόγο πήρε η **κα Κατερίνα Παπανικολάου**, Ευχαριστεί για την πρόσκληση και χαιρετίζει όλους εκ μέρους της Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής. Ο χαιρετισμός εστιάζει στην υποστήριξη της εκπαίδευσης κρατουμένων και στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης, που θεωρεί βασική προτεραιότητα της σωφρονιστικής πολιτικής. Στόχοι είναι η απόκτηση γνώσεων και η ενίσχυση των δεξιοτήτων τους για την προετοιμασία της κοινωνικής τους επανένταξης που είναι το σημαντικό.

Στο πλαίσιο αυτό, αναρωτήθηκε, τι σημαίνει αναβάθμιση της εκπαίδευσης στα Καταστήματα Κράτησης. Ρητορικά απάντησε ότι σημαίνει τη λειτουργία εκπαιδευτικών μονάδων και την εν γένει πρόσβαση των κρατουμένων σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, όσο και με την ανάπτυξη προγραμμάτων επιμόρφωσης, απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία, δημόσιους ή μη φορείς.

Συνέχισε η **κα Ξένη Δημητρίου**, εισαγγελέας επί τιμή. Ξεκίνησε από τη δικαιοσύνη και το ρόλο της σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις φυλακές. Εν συνεχεία μίλησε για τον κρατούμενο, για τα δικαιώματά του και την ανάγκη ενός κεντρικού σχεδιασμού για την ένταξη των κρατουμένων. Επίσης έθεσε το θέμα της ανάγκης της εκπαίδευσης και της εργασίας, όπως άλλωστε έχει δει ταξιδεύοντας σε πολλές φυλακές του κόσμου. Αναφερθηκε στο Συμβούλιο της Ευρώπης και τα απαραίτητα όπως αυτό ορίζει, εκπαιδευτικά προγράμματα. Ο σωφρονιστικός μας κώδικας του 89 δεν εφαρμόστηκε, αν και προέβλεπε πολλά. Στόχος ήταν η ένταξη. Επίσης το σύστημα πρέπει να μεριμνήσει και τους εργαζόμενους, που αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες καθημερινά.

Η κα Ξένη Δημητρίου αναφέρθηκε σε σημειώσεις ημερολογίου ενός κρατούμενου:

-Θέλω να πάω στο σχολείο, γιατί όχι εγώ;;; έγραψε ένας έγκλειστος.

Ενώ ένας άλλος έγκλειστος μετά από μια παράσταση στο θέατρο που έπαιξαν οι έγκλειστοι στην Κόρινθο είπε :

- ο κόσμος τι λέει τώρα για μας ;;;

Η κα Δημητρίου αναφέρθηκε στον χρόνο του έγκλειστου και επεσήμανε ότι δεν πρέπει να μένει κενός, αλλά να γεμίζει. Οι έγκλειστοι να απασχολούνται συνεχώς, όπως κάνανε εικονικές ξεναγήσεις στο Cern, πήγαιναν εκπαιδευτικές εκδρομές «έξω στον κόσμο» σε μουσεία, μοναστήρια, εργαστήρια Αγγειοπλαστικής, γήπεδα , όπως πήγαν οι νέοι της φυλακής της Κορίνθου κά. Αντίστοιχα πρέπει να επισκέπτονται πολλοί τη φυλακή από το έξω περιβάλλον, να δημιουργούνται παραρτηρήματα μουσικών και αθλητικών σχολείων

Μετά την κυρία Δημητρίου το λόγο πήρε η **κυρία Χριστίνα Ζαραφωνίτου**

Είναι Πρόεδρος της Επανόδου για δεύτερη θητεία, και η ΕΠΑΝΟΔΟΣ μοναδικός φορέας για την επανένταξη των αποφυλακιζομένων. Η Πρόεδρος της ΕΠΑΝΟΔΟΥ δίνει βάρος στο θέμα της Εκπαίδευσης και εντός των φυλακών αλλά και εκτός.

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ έχει αναπτύξει μια εκπαιδευτική ομπρέλα που περιλαμβάνει εκπαιδευτικά προγράμματα – εργαστήρια. Καλοκαιρινά προγράμματα μέσα στις φυλακές, εργαστήρια γλώσσας, κεραμικής, πολιτιστικές ομάδες, βραβεύσεις των μαθητών των εργαστηρίων, που ενισχύουν οικονομικά φοιτητές, οι οποίοι συνεχίζουν τις σπουδές τους, και ακόμα εκπαιδεύει εθελοντές.

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ συνεργάζεται με φορείς του εσωτερικού, όπως είναι ο ΟΑΕΔ για μαθήματα και ασκήσεις Μηχανολογίας και άλλες ειδικότητες με προγράμματα Erasmus +, ενώ έχει συνεργασία με το Εθνικό Θέατρο και άλλους φορείς. Η εκπαίδευση θα πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες των εγκλειστών και όσοι αναλαμβάνουν την εκπαίδευση θα πρέπει να έχουν τα κατάλληλα προσόντα.

Η κυρία Ζαραφωνίτου αναφέρθηκε θετικά, ότι στην Ελλάδα διαθέτουμε ευεργετικό υπολογισμό της ποινής. Ωστόσο μένει να γίνουν πολλά, όπως θα πρέπει να δημιουργηθούν κέντρα ελεύθερης διαβίωσης. Η εκπαίδευση θα πρέπει να υπολογίζεται, να αναγνωρίζεται και να πιστοποιείται με διπλώματα, ώστε να μετράει στο μέλλον. Επίσης επιβάλλεται η εκπαίδευση των εθελοντών την οποία εφαρμόζει η ΕΠΑΝΟΔΟΣ κάθε χρόνο.

Μιλώντας για την εκπαίδευση στις φυλακές ο σχεδιασμός είναι ενδεδειγμένο να διαμορφώνεται έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στην ειδική στόχευσή του, το περιεχόμενο του να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες και ανάγκες των κρατουμένων και όσοι αναλαμβάνουν ως εκπαιδευτές να έχουν κατάρτιση, ώστε να εφαρμόζεται μια σωστά οργανωμένη εκπαιδευτική πολιτική.

Θα συνεχίσουμε την επόμενη φορά με τις πρώτες εισηγήσεις, του Μάριου Βρυωνίδη, του Vito Minoia, του Φραντσέσκο Μορέττι, της Σοφίας Ιωαννίδη, της Ευαγγελίας Κατερίνη και τις παρουσίες του Caglar Atilla Alpar, του Miao Bin και το φιλμ από τις Φυλακές της Κύπρου

Η δεύτερη συνάντηση θα γίνει:

Β' Δευτέρα 17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022, ώρα 18.00'

Και ακολουθούν και οι παρακάτω συναντήσεις:

Γ' 21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ, ώρα 18.00'

Δ' 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 2022, ώρα 18.00'

Ε' 4 Απριλίου 2022, ώρα 18.00' (με θεσμικούς φορείς)

ΣΤ' 9 ΜΑΙΟΥ 2022, ώρα 18.00'

Ζ' 23 ΜΑΙΟΥ 2022, ώρα 18.00'

Σας ευχαριστούμε και σας περιμένουμε

**τη δεύτερη Δευτέρα, στην γνωστή - άγνωστη terra
των φίλων των φυλακών (17/1/22)**

**επίσης παρακολουθείτε ζωντανά στο facebook
στη σελίδα, «Συμπόσιο, η εκπαίδευση στις φυλακές»**